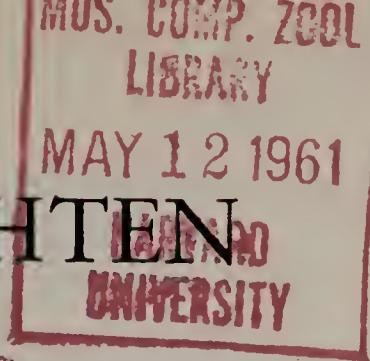

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

MAANDBLAD UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING

Deel 21

1 februari 1961

No. 2

Adres der Redactie:

B. J. LEMPKE, Oude IJselstraat 12^{III}, Amsterdam-Zuid 2 — Nederland

INHOUD: V. S. van der Goot: Synonymy and occurrence in the Netherlands of some *Dioctria* species (Diptera, Asilidae) (p. 25). — J. H. Stock: A new *Pycnogonid*, *Endeis holthuisi* n.sp., from New Guinea (p. 28). — E. N. G. Joosse-van Damme en C. Naaktgeboren: Enige nieuwe *Collembolen*-soorten voor de Nederlandse fauna (p. 30). — P. H. van de Pol: Enige vormen van *Hepialus lupulinus* L. (p. 36). — T. H. van Wisselingh: Enige nieuwe vormen van *Macrolepidoptera* (p. 39). — P. J. den Boer: Een verwarrende onjuistheid in de „*Coleoptera Neerlandica*”, deel 1 (p. 41). — Literatuur (p. 27: G. Kruseman; p. 38: B. J. Lempke; p. 43: P. J. Brakman). — Korte mededelingen (p. 35: V. Gerris; p. 38: W. Oord, B. J. Lempke; p. 40: J. Lukkien; p. 44: B. T. Simon Thomas, B. J. J. R. Walrecht).

Synonymy and occurrence in the Netherlands of some *Dioctria* species (Diptera, Asilidae)

by

V. S. VAN DER GOOT

Dioctria linearis F., faunae nov. spec. A series, labelled under the right name, in the collection of the Zoological Museum Amsterdam, but omitted in the list of Dutch Diptera.

Dioctria hyalipennis F. Only the label in the collection, in the Diptera list one record.

Besides there is a series of *Dioctria baumbaueri* Mg. and a series of *D. flavipes* Mg. Does *D. hyalipennis* F. really occur in The Netherlands? LUNDBECK had at his disposal the (Danish) type specimens of *D. hyalipennis* Fabricius and he gives an exact description of the Danish species. According to that description both the Dutch series of *D. baumbaueri* and *D. flavipes* might be *D. hyalipennis*. According to LUNDBECK *D. flavipes* Mg. is indeed a synonym of *D. hyalipennis* F., but he does not mention *D. baumbaueri* Mg.

In his work on Asilidae in the *Tierwelt Deutschlands*, ENGEL distinguishes *D. baumbaueri* Mg. from *D. hyalipennis* F. *D. baumbaueri* has black lines on femora I and II, *hyalipennis* on the contrary has yellow femora I and II. But in his description of *D. baumbaueri*, accompanying the key, ENGEL writes: „Vorder- und Mittelbeine ± rotgelb, an ihnen bei manchen Stücken die Schenkel und Schienen mit braunen Längsstreifen gezeichnet”. So the key becomes more or less useless, because the colour of the femora is the only character available and is apparently of minor importance.

In the volume on palaearctic Asilidae in LINDNER, also written by ENGEL, he

mentions the same character in the key and states in his description of *baumhaueri*: „An manchen Stücken sind p_1 und p_2 ganz rotgelb”.

Since LUNDBECK, in his description of *hyalipennis* F., says: "Anterior femora sometimes with a black patch above at the apex", the character used by ENGEL does not sufficiently differentiate between the two species. Moreover LUNDBECK states that *hyalipennis* F. has the "Hind tibiae very distinctly thickened at the apex and the hind metatarsi somewhat thickened, though only slightly broader than the following joint". ENGEL mentions that *baumhaueri* has "Metatarsus an p_3 kaum stärker als die verdickte t-Spitze". LUNDBECK and ENGEL agree that both species have a quite black abdomen.

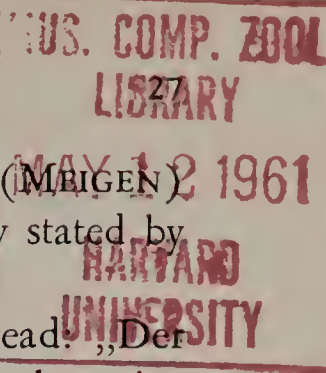
I conclude that *D. baumhaueri* Mg. sensu ENGEL = *D. hyalipennis* (F.) Lundbeck. SÉGUY, in his fine work on French Asilids in the Faune de France, describes sexual dimorphism in *D. hyalipennis* F. The ♀ has yellow spots on abdominal segments 4 and 5 and a quite light coloured femur III, the ♂ on the contrary has a black abdomen while femur III is brown on the top and on the upper side. The first joint of tarsus III is clearly thickened. Figure 119 in SÉGUY's work shows this character and we see that this first tarsal joint is nearly twice as wide as the next joint. Because of the differences in this tarsal character and also of the other characters mentioned above I conclude that *D. hyalipennis* (F.) Lundbeck is not identical with *D. hyalipennis* sensu SÉGUY.

MEIGEN in his original descriptions described *baumhaueri* as: „Vorderste Beine rothgelb und schwarz gezeichnet, Hinterbeine schwarz" and *flavipes* (nec FALLEN) as: „Beine rothgelb, hintere Schienen und Füße bräunlich". As no other characters have been found by ENGEL and SÉGUY, and LUNDBECK described a colour variation in *hyalipennis* F. which applies to both of MEIGEN's species (an extreme light and an extreme dark variety), I consider that *Dioctria baumhaueri* Meigen = *D. hyalipennis* F. nov. syn.

D. flavipes Mg., also figured by SÉGUY, has a feebly thickened first tarsal joint of tarsi III and a quite black abdomen in both sexes. It is probably the same species as *D. hyalipennis* (F.) Lundbeck. This has been suggested by LUNDBECK and ENGEL, who both consider *D. flavipes* Mg. to be a synonym of *D. hyalipennis* F.

SÉGUY, in his key, writes: „Pattes I-II plus ou moins noircies" (*baumhaueri*) and: "Pattes I-II jaunes" (*flavipes*); also: "Fémurs III à ligne dorsale longitudinale bien marquée, large, noire, parfois entièrement noire comme le tibia" (*baumhaueri*) and: "Fémurs III avec une ligne dorsale d'un brun noir, parfois bien marquée ou nulle" (*flavipes*). If we compare the last character with LUNDBECK's description we read: "The hind femora may be quite ferrugineous, but generally they are black above in the middle and the black colour may be extended nearly along the whole upper side and going downwards so that it reaches round the femora to a greater or lesser extent" (*hyalipennis* F. = *flavipes* Mg.). Hence LUNDBECK describes a colour variation which overlaps the specific distinction used by SÉGUY and as no other constant characters are involved, I think he is right.

MEIGEN himself considered his species *D. gracilis* to be a synonym of *D. hyalipennis* F., a synonymy accepted by KERTÉSZ. However, this is certainly not correct

because *gracilis* Mg. had a: „Rückenschild einfarbig glänzend schwarz” (MEIGEN) as distinct from *hyalipennis* F. with a dorsally dusted thorax, as already stated by LUNDBECK.

In the most recent work on German *Dioctria* species by PEUS we read: „Der Vergleich größeren Materials zeigt aber in diesen [colour] Merkmalen eine völlig ineinander übergleitende Variabilität, so sehr sinnfällig die Extreme sich auch gegenüber stehen mögen” (on *D. baumhaueri* Mg. and *D. hyalipennis* F.). PEUS did not succeed in finding differences in the ♂ genitalia.

In Holland we therefore have *Dioctria hyalipennis* F. (a common species), while *D. baumhaueri* Mg. must be struck off the list of Dutch Diptera.

Samenvatting

Dioctria linearis F., faunae nov. spec. Een serie van deze soort in de collectie-DE MEIJERE. *D. hyalipennis* is een gewone soort in Nederland. In de collectie-DE MEIJERE geen enkel exemplaar onder het wel aanwezige etiket, in de supplementen op de Naamlijst is slechts één vermelding. Wel zijn in de collectie twee series aanwezig, respectievelijk onder de namen *D. flavipes* Mg. en *D. baumhaueri* Mg., die als synoniemen van *D. hyalipennis* moeten worden beschouwd. *D. baumhaueri* Mg. moet van de lijst van Nederlandse soorten geschrapt worden.

Literature

- ENGEL, E. O., 1932, „Asilidae”, Tierwelt Deutschlands 26 (V), Jena.
 ———, 1938, „Asilidae”, in LINDNER: „Die Fliegen der Palaearktischen Region”, Stuttgart.
 GOOT, V. S. VAN DER, 1960, „Blaaskopvliegen- en Roofvliegtabel” (Conopidae, Asilidae), publication of the NJN.
 LUNDBECK, W., 1908, „Diptera Danica II, Asilidae”, Copenhagen-London.
 MEIGEN, J. W., 1820, „Systematische Beschreibung der bekannten Europäischen zweiflügeligen Insekten II: 239—255, Aachen.
 ———, 1830, *ibid.* VI : 230.
 PEUS, F., 1954, „Zur Kenntnis der Raubfliegen Deutschlands”, *Deutsche ent. Zeitschr.* Neue Folge 1 : 137.
 SÉGUY, E., 1927, „Diptères Brachycères (Asilidae)” in: Faune de France 17, Paris.
 Amsterdam-W. 3, Sloterveerlaan 157 hs.

Klots, Prof. Alexander B., & Elsie B. Klots, Insekten. Verschenen in „De wereld der dieren”, vertaald en bewerkt door Dr. J. WILCKE. Uitgeverij W. Gaade N.V., Den Haag, 1960.

Dit is wederom een van die fraaie geïllustreerde boeken, die op het ogenblik over allerlei onderwerpen van de drukpers komen. Het is een boek om platen in te kijken en in te bladeren. De auteurs zijn er niet in geslaagd om er een gemakkelijk leesbaar boek van te maken. Hiervoor is het te droog. Doch voor hem, die iets over Amerikaanse insekten wil weten, is het een nuttig boek als eerste oriëntatie.

Dr. WILCKE is er als kundig entomoloog borg voor, dat er geen blunders in staan. Hij is er in geslaagd om voor het Nederlandse publiek de tekst aan te passen. Doch daar de platen Amerikaanse insekten afbeelden, krijgt men geen indruk van onze eigen insekten-fauna.

Ik heb met bijzonder veel plezier het werk bekeken en er in gebladerd. Het is een boek voor winteravonden en een prachtig geschenk voor extra gelegenheden.

De prijs bedraagt voor het losse deel f. 32,50 plus f. 5 voor de band, terwijl het werk voor abonnés op de hele serie 6 gulden goedkoper is. — KR.